

Stichting Woningcorporatie Het Gooi en Omstreken
T.a.v. Dhr. M. van de Veen
Schapenkamp 130
1211 PB HILVERSUM

VERZONDEN 23 FEB. 2023

Zaaknummer : OD.382557/DMS382557
Behandelaar : de heer M. Martens
Betreft : Wnb aanvraag ontheffing ruimtelijke ingrepen
Locatie : Biezenmeent, Pluimenmeent, Lissenmeent en Zeggenmeent
(meerdere adressen), Hilversum (bekend onder complex 202)

Geachte heer Van de Veen,

Op 14 september 2022 hebben wij uw aanvraag voor een ontheffing als bedoeld in artikel 3.3 en 3.8 van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb) ontvangen. Op 10 november 2022 heeft u op ons verzoek om informatie aanvullende gegevens toegezonden. De aanvraag heeft betrekking op renovatiewerkzaamheden aan de Biezenmeent, Pluimenmeent, Lissenmeent en Zeggenmeent (meerdere adressen) te Hilversum (bekend onder complex 202). De werkzaamheden bestaan uit het vervangen van dakpannen (incl. panlatten), dakdoorvoeren, dakgoten, hemelwaterafvoeren en oude dakramen. Daarnaast zal de brandveiligheid van bouwmuren ter plaatse verbeterd worden en zullen dakoverstekken verstevigd worden. Voor deze werkzaamheden wordt door de initiatiefnemer, Stichting Woningcorporatie Het Gooi en Omstreken te Hilversum, ontheffing gevraagd van de verbodsbepalingen genoemd in:

- artikel 3.1, lid 2 van de Wnb, voor zover het betreft het opzettelijk vernielen, beschadigen of wegnemen van nesten, rustplaatsen en eieren van de huismus (*Passer domesticus*) en de gierzwaluw (*Apus apus*).
- artikel 3.1, lid 4 van de Wnb, voor zover het betreft het opzettelijk storen van exemplaren van de huismus (*Passer domesticus*) en de gierzwaluw (*Apus apus*).
- artikel 3.5, lid 2 van de Wnb, voor zover het betreft het opzettelijk verstoren van exemplaren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*).
- artikel 3.5, lid 4 van de Wnb, voor zover het betreft het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van exemplaren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*).

De ontheffing is aangevraagd voor de periode van 1 augustus 2024 tot en met 1 augustus 2027. De aanvraag is geregistreerd onder zaaknummer OD.382557/DMS382557.

Besluit

Wij besluiten om op grond van artikel 3.3 van de Wnb en 3.8, lid 1 van de Wnb aan Stichting Woningcorporatie Het Gooi en Omstreken te Hilversum ontheffing te verlenen van:

- artikel 3.1, lid 2 van de Wnb, voor zover het betreft het opzettelijk vernielen, beschadigen of wegnemen van nesten en rustplaatsen van de huismus en de gierzwaluw.
 - artikel 3.1, lid 4 van de Wnb, voor zover het betreft het opzettelijk storen van exemplaren van de huismus en de gierzwaluw.
 - artikel 3.5, lid 2 van de Wnb, voor zover het betreft het opzettelijk verstoren van exemplaren van de gewone dwergvleermuis.
 - artikel 3.5, lid 4 van de Wnb, voor zover het betreft het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van exemplaren van de gewone dwergvleermuis.
- ten behoeve van renovatiewerkzaamheden aan de Biezenmeent, Pluimenmeent, Lissenmeent en Zeggenmeent (meerdere adressen) te Hilversum (bekend onder complex 202).

Voorschriften en beperkingen

Aan dit besluit verbinden wij op grond van artikel 5.3, eerste, tweede en derde lid van de Wnb de navolgende voorschriften en beperkingen. Op grond van artikel 5.4, eerste en derde lid, Wnb kan de ontheffing worden ingetrokken als in strijd met de ontheffing of de voorschriften wordt gehandeld. Tevens is dan sprake van een economisch delict.

Algemene voorschriften

1. De ontheffing wordt slechts voor de hierboven genoemde soorten en beschreven verboden handelingen verleend.
2. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
3. Onder werkzaamheden wordt verstaan alle handelingen die het projectgebied aantasten inclusief de voorbereidende werkzaamheden (inclusief asbestsanering), werkzaamheden die dienen tot het ongeschikt maken van leefgebied, mitigerende en compenserende activiteiten.
4. De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met Omgevingsdienst Noord-Holland Noord indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen of werkzaamheden dan bedoeld in voorschriften 1 en 2 noodzakelijk zijn.
5. Indien de mitigerende/compenserende maatregelen niet worden toegepast zoals in dit besluit is weergegeven en/of als de ontheffinghouder voornemens is om de werkzaamheden of de planning van de werkzaamheden niet conform de aanvraag uit te voeren, dient contact opgenomen te worden met de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord.
6. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder blijft daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
7. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren. De genoemde ontheffing mag langs elektronische weg, leesbaar worden getoond.
8. De werkzaamheden en voorschriften dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige¹ op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend.
9. De ontheffinghouder dient een ecologisch werkprotocol op te (laten) stellen waarin de in de ontheffing genoemde voorschriften zijn opgenomen. Alle betrokken partijen, met name ook de uitvoerenden op de bouw- of projectlocatie, dienen van het werkprotocol op de hoogte gesteld te worden.

Meldingsplicht

10. De ontheffinghouder dient minimaal 5 werkdagen voorafgaand aan de werkzaamheden de start van de werkzaamheden te melden bij de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord. De melding dient plaats te vinden via het digitale meldformulier 'Formulier start ruimtelijke ingreep' op de website van de OD NHN. Met de melding dient u ook het ecologisch werkprotocol mee te sturen.

¹ Het bevoegd gezag verstaat onder een ecologisch deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de ecologisch deskundige:

- op een HBO-, dan wel of universitaire niveau een opleiding heeft genoten, met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- op MBO niveau een opleiding heeft afgerond, met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau dat is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederlands bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de monitoring en/of bescherming.

Specifieke voorschriften

Huismus

11. De ontheffinghouder dient minimaal 178 tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen voor de huismus te realiseren. Hiervoor wordt een deel van de kasten, op locaties zoals weergegeven in bijlage 4 bij dit besluit, die ten behoeve van complex 207 – Libellemeent (zaaknummer OD.377700) zijn geplaatst, hergebruikt. Voordat dat deze hergebruikt worden zal een broedvogelcontrole plaatsvinden (binnen het broedseizoen van de huismus globaal tussen 1 maart en 15 september) om te inventariseren hoeveel kasten er beschikbaar zijn (nadat de gewenningstijd voor de permanente voorzieningen voor complex 207 is verlopen). Aanvullend zullen er gefaseerd extra kasten opgehangen worden aan de kopgevels van de woningen in het naastliggende complex 207 op locaties zoals weergegeven in bijlage 4 bij dit besluit.
12. De extra benodigde kasten, zoals genoemd in voorschrift 11, dienen minimaal drie maanden voor het ongeschikt maken van de oorspronkelijke nestplaatsen en de start van de werkzaamheden aanwezig te zijn.
13. De ontheffinghouder dient onder vermelding van het zaaknummer (OD.382557) een rapportage aan te leveren van de tijdelijke maatregelen zoals genoemd in voorschrift 11. In deze rapportage dienen minimaal de volgende gegevens te worden opgenomen:
 - Het aantal kasten dat wordt hergebruikt per huisnummer;
 - Het aantal kasten dat blijft hangen in complex 207 per huisnummer;
 - De wijze waarop de kasten zijn gecontroleerd;
 - Welke kasten bezet waren;
 - Datum, tijdstip en locatie van controlerende(s);
 - Namen van de betrokken deskundigen;
 - Klimatologische omstandigheden.

De rapportage maakt onderdeel uit van de ontheffing en dient op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.

14. De oorspronkelijke nesten van de huismus, op de locaties zoals weergegeven in bijlage 1 bij dit besluit, dienen minimaal zeven dagen voor de start van de renovatiewerkzaamheden ongeschikt gemaakt te worden door het verwijderen van structuren (daklijsten, dakpannen, etc.) waar huismussen zich achter kunnen verschuilen en het afdichten van de openingen in de dakranden, kopgevels of andere openingen die gebruikt kunnen worden door de huismus, nadat door een deskundige is vastgesteld dat er geen huismussen meer aanwezig zijn. Het ongeschikt maken dient in aanwezigheid van een deskundige plaats te vinden. Er dient voorkomen te worden dat de aangetroffen soorten zich elders in de planlocatie vestigen.
15. Het ongeschikt maken van de nesten van de huismus dient globaal te worden uitgevoerd tussen 1 oktober en 28 februari en wanneer er geen periode van vorst is, zodat dit plaatsvindt buiten de kwetsbare perioden van de huismus, zijnde:
 - Broedperiode: 1 maart tot en met 30 september;
 - Periode van vorst²

Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kunnen deze periodes langer dan wel korter zijn. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient te worden bepaald door een deskundige.

16. Maximaal twee dagen voorafgaande aan de werkzaamheden dient het gebouw door een deskundige gecontroleerd te worden op de aanwezigheid van de huismus. Van de controlerende dient verslaglegging plaats te vinden. In deze rapportage dienen minimaal de volgende gegevens te worden opgenomen:
 - Datum, tijdstip en locatie van controlerende(s);
 - Aantal waargenomen exemplaren per soort in en in de omgeving van het plangebied;
 - Namen van de betrokken deskundigen;
 - Klimatologische omstandigheden.

De rapportage maakt onderdeel uit van de ontheffing en dient op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.

² Er is sprake van een vorstperiode als vijf dagen achtereenvolgend de gemiddelde temperatuur (gemeten over een etmaal) beneden het vriespunt ligt.

17. Indien er bij de controleronde nog bebroede nesten van de huismus worden aangetroffen, dienen er extra maatregelen ten behoeve van het ongeschikt maken, zie voorschrift 14, genomen te worden. De werkzaamheden dienen uitgesteld te worden totdat uit de controleronde blijkt dat de woningen verlaten zijn door de soorten. Indien andere soorten worden aangetroffen dan waarvoor deze ontheffing is verleend dient een aanvullende ontheffing te worden aangevraagd.
18. De ontheffinghouder dient van alle woningen binnen het plangebied de daken, na de werkzaamheden, weer permanent beschikbaar te maken voor de huismus. Dit dient gerealiseerd te worden door de onderste ruimte van het dak bereikbaar en beschikbaar te houden voor de huismus en het vogelschroot minimaal vanaf de derde panlat, of hoger, te plaatsen.
19. De tijdelijke verblijfplaatsen dienen minimaal drie maanden na de realisatie van de permanente alternatieve verblijfplaatsen functioneel te blijven. De tijdelijke verblijfplaatsen mogen niet verwijderd worden voordat door een deskundige is vastgesteld dat deze niet in gebruik is. Indien de verblijfplaatsen in gebruik zijn, dienen deze te blijven hangen totdat zij zelfstandig zijn verlaten.
20. De tijdelijke verblijfplaatsen dienen jaarlijks buiten de broedperiode door een deskundige gecontroleerd te worden. Indien er gebreken zijn, dienen de huismuskasten onderhouden of vervangen te worden. Hierbij dient voorkomen te worden dat soorten worden verwond of verstoord.
21. De tijdelijke en permanente verblijfplaatsen voor de huismus dienen gerealiseerd te worden zoals opgenomen in het Kennisdocument Huismus *Passer domesticus*, Versie 2.0, juni 2022, van BIJ12. Zodoende dient er in de directe omgeving van de nieuwe nestplaats:
 - a. Voldoende dekking te zijn door hoogopgaand groen te behouden of te realiseren;
 - b. Voldoende geschikt voedsel en potentiële slaapplekken binnen 100 meter van de verblijfplaats beschikbaar te zijn;
 - c. Voldoende drinkwater behouden te blijven;
 - d. Voldoende mogelijkheid voor het nemen van stofbaden te zijn door zandige plekken te behouden of te realiseren.

Gierzwaluw

22. De ontheffinghouder dient minimaal 115 tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen voor de gierzwaluw te realiseren. De alternatieve verblijfplaatsen dienen niet voorzien te zijn van een spreuwenversperring. Voor het aanbieden van tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen wordt een deel van de kasten, op locaties zoals weergegeven in bijlage 4 bij dit besluit, die ten behoeve van complex 207 – Libellemeent (zaaknummer OD.377700) zijn geplaatst, hergebruikt. Voordat dat deze hergebruikt worden zal een broedvogelcontrole plaatsvinden (binnen het broedseizoen globaal tussen 1 mei en 1 november) om te inventariseren hoeveel kasten er beschikbaar zijn (nadat de gewenningstijd voor de permanente voorzieningen voor complex 207 is verlopen). Aanvullend zullen er gefaseerd extra kasten opgehangen worden aan de kopgevels van de woningen in het naastliggende complex 207 op locaties zoals weergegeven in bijlage 4 bij dit besluit. Hiervoor dient een mitigatiefactor van 1:5 te worden aangehouden.
23. De extra benodigde kasten, zoals genoemd in voorschrift 21, dienen minimaal één volledig broedseizoen gelijktijdig met de te verwijderen verblijfplaatsen aanwezig te zijn.
24. De ontheffinghouder dient onder vermelding van het zaaknummer (OD.382557) een rapportage aan te leveren van de tijdelijke maatregelen zoals genoemd in voorschrift 22. In deze rapportage dienen minimaal de volgende gegevens te worden opgenomen:
 - Het aantal kasten dat wordt hergebruikt per huisnummer;
 - Het aantal kasten dat blijft hangen in complex 207 per huisnummer;
 - De wijze waarop de kasten zijn gecontroleerd;
 - Welke kasten bezet waren;
 - Datum, tijdstip en locatie van controleronde(s);
 - Namen van de betrokken deskundigen;
 - Klimatologische omstandigheden.De rapportage maakt onderdeel uit van de ontheffing en dient op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
25. De oorspronkelijke nesten van de gierzwaluw, op de locaties zoals weergegeven in bijlage 2 bij dit besluit, dienen minimaal zeven dagen voor de start van de renovatiewerkzaamheden ongeschikt gemaakt te worden door het verwijderen van structuren (daklijsten, dakpannen, etc.) waar gierzwaluwen zich achter kunnen verschuilen en het afdichten van de openingen

in de dakranden, kopgevels of andere openingen die gebruikt kunnen worden door de gierzwaluw, nadat door een deskundige is vastgesteld dat er geen gierzwaluwen meer aanwezig zijn. Het ongeschikt maken dient in aanwezigheid van een deskundige plaats te vinden. Er dient voorkomen te worden dat de aangetroffen soorten zich elders in de planlocatie vestigen.

26. Het ongeschikt maken van de verblijfplaats dient te worden uitgevoerd buiten de kwetsbare periode van de gierzwaluw, zijnde het broedseizoen. Deze loopt globaal van 15 april tot 1 september. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kan deze periode langer dan wel korter zijn. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. De geschiktheid van de periode voor het ongeschikt maken dient te worden bepaald door een deskundige op het gebied van gierzwaluwen.
27. Maximaal twee dagen voorafgaande aan de werkzaamheden dienen de woningen door een deskundige gecontroleerd te worden op de aanwezigheid van gierzwaluwen. Van de controleronde dient verslaglegging plaats te vinden. In deze rapportage dienen minimaal de volgende gegevens te worden opgenomen:
- Datum, tijdstip en locatie van controleronde(s);
 - Aantal waargenomen exemplaren per soort in en in de omgeving van het plangebied;
 - Namen van de betrokken deskundigen;
 - Weersomstandigheden.

De rapportage maakt onderdeel uit van de ontheffing en dient op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.

28. Indien er bij de controleronde nog exemplaren van de gierzwaluwen worden aangetroffen, dienen er extra maatregelen ten behoeve van het ongeschikt maken, zie voorschrift 25, genomen te worden. De werkzaamheden dienen uitgesteld te worden totdat uit de controleronde blijkt dat de woningen verlaten zijn door de soorten. Indien andere soorten worden aangetroffen dan waarvoor deze ontheffing is verleend dient een aanvullende ontheffing te worden aangevraagd.
29. De ontheffinghouder dient permanente alternatieve verblijfplaatsen, op de locaties zoals weergegeven in bijlage 5 bij dit besluit, voor de gierzwaluw te realiseren door kantpannen/nokvorst op elke kopgevel minimaal 3 cm uit te laten steken zodat er een invliegopening van ten minste 3 x 5,5 cm ontstaat met een minimale hoogte van 13 cm in de verblijfplaats. De alternatieve verblijfplaatsen dienen niet voorzien te zijn van een spreekwenspersperring.
30. De tijdelijke en permanente alternatieve verblijfplaatsen voor de gierzwaluw dienen te voldoen aan de vereisten van het Kennisdocument Gierzwaluw *Apus apus*, Versie 1.0, juli 2017, van BIJ12.

Gewone dwergvleermuis

31. De ontheffinghouder dient minimaal 40 tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis te realiseren. Hiervoor wordt een deel van de kasten, op locaties zoals weergegeven in bijlage 4 bij dit besluit, die ten behoeve van complex 207 – Libellemeent (Zaaknummer OD.377700) zijn geplaatst hergebruikt. Voordat dat deze hergebruikt worden zal een vleermuiscontrole plaatsvinden (binnen het actieve seizoen van de gewone dwergvleermuis) om te inventariseren hoeveel kasten er beschikbaar zijn (nadat de gewinningstijd voor de permanente voorzieningen voor complex 207 is verlopen). Aanvullend zullen er gefaseerd extra kasten opgehangen worden aan de kopgevels van de woningen in het naastliggende complex 207 op locaties zoals weergegeven in bijlage 4 bij dit besluit. Hiervoor dient een mitigatiefactor van 1:4 te worden aangehouden.
32. Bij de extra benodigde kasten, zoals genoemd in voorschrift 31, dienen de volgende gewenningsperioden te worden gehanteerd:
- zomerverblijfplaats: 3 maanden in de periode van april tot en met oktober, voorafgaand aan het ongeschikt maken van de huidige verblijfplaats;
 - paarverblijfplaats: 6 maanden voorafgaand aan de start van het paarseizoen waarin de huidige verblijfplaats niet meer aanwezig is;
33. De ontheffinghouder dient onder vermelding van het zaaknummer (OD.382557) een rapportage aan te leveren van de tijdelijke maatregelen zoals genoemd in voorschrift 31. In deze rapportage dienen minimaal de volgende gegevens te worden opgenomen:
- Het aantal kasten dat wordt hergebruikt per huisnummer;
 - Het aantal kasten dat blijft hangen in complex 207 per huisnummer;

- De wijze waarop de kasten zijn gecontroleerd;
- Welke kasten bezet waren;
- Datum, tijdstip en locatie van controleronde(s);
- Namen van de betrokken deskundigen;
- Klimatologische omstandigheden.

De rapportage maakt onderdeel uit van de ontheffing en dient op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.

34. Het ongeschikt maken van de oorspronkelijke verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis dient plaats te vinden **buiten** de meest kwetsbare periode voor de bijbehorende functie van die verblijfplaats, zijnde voor de:

- a. Paarperiode: 15 augustus tot en met 15 oktober;
- b. Winterrustperiode: 1 november tot en met 31 maart.

Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kunnen deze periodes langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient te worden bepaald door een deskundige.

35. De oorspronkelijke verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis, op de locaties zoals weergegeven in bijlage 3 bij dit besluit, dienen minimaal zeven dagen voor de start van de werkzaamheden ongeschikt gemaakt te worden met één of een combinatie van de volgende methoden:

- Het plaatsen van exclusion flaps;
- Het creëren van tochtgaten. Tocht dient gecreëerd te worden door gaten te maken in de muren, de hoeken van de panden te verwijderen of door het handmatig verwijderen van dakranden/boeiboorden.

Het ongeschikt maken dient in aanwezigheid van een deskundige plaats te vinden. Bij het ongeschikt maken dient voorkomen te worden dat de aangetroffen soorten zich elders in de planlocatie vestigen. Het ongeschikt maken van de verblijfplaatsen dient alleen uitgevoerd te worden wanneer de avondtemperaturen voor een aantal dagen aaneengesloten minimaal 10°C zijn.

36. Na het ongeschikt maken, maar vóór de uitvoering van andere werkzaamheden, dient het plangebied gecontroleerd te worden op de aanwezigheid van vleermuizen. De controleronde dient plaats te vinden door een deskundige met behulp van een batdetector.
37. De controleronde dient plaats te vinden binnen het actieve seizoen van de gewone dwergvleermuis, welke globaal loopt van april tot en met oktober. Afhankelijk van de temperatuur en de periode dient de controleronde in de ochtend of in de avond te worden uitgevoerd, zoals hieronder aangegeven:

- In de kraamperiode: ochtend
- Buiten kraamperiode en ochtendtemperatuur <10° Celsius: avond
- Buiten kraamperiode en ochtendtemperatuur >10° Celsius: ochtend of avond

De kraamperiode loopt globaal van 15 mei tot en met 15 juli. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kunnen deze periodes langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van het moment van de controleronde dient door een deskundige te worden bepaald.

38. Maximaal twee dagen voorafgaande aan de werkzaamheden dienen de maatregelen, zoals genoemd in voorschrift 35, ten behoeve van het ongeschikt maken van de verblijfplaatsen gecontroleerd te worden. Indien de maatregelen niet meer functioneel zijn, kan de aanwezigheid van vleermuizen niet worden uitgesloten. Er dienen dan extra maatregelen genomen te worden om de gebouwen ongeschikt te maken en de controleronde in het actieve seizoen van de gewone dwergvleermuis dient te worden herhaald. De werkzaamheden dienen uitgesteld te worden totdat uit de controleronde blijkt dat er geen vleermuizen meer aanwezig zijn.

39. Van de controlerondes dient verslaglegging plaats te vinden. In deze rapportage dienen minimaal de volgende gegevens te worden opgenomen:

- Datum, tijdstip en locatie van controleronde(s);
- Aantal waargenomen exemplaren per soort in en in de omgeving van het plangebied;
- Namen van de betrokken deskundigen;
- Klimatologische omstandigheden.

De rapportage dient op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.

40. De ontheffinghouder dient op de locaties zoals weergegeven in bijlage 5 bij dit besluit minimaal 40 permanente alternatieve verblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis te realiseren door kantpannen/nokvorst op elke kopgevel minimaal 3 cm uit te laten steken.

De ruimte onder het dak dient ten minste minimaal 35 mm en maximaal 45 mm hoog te zijn (vergelijkbaar zoals in de oude situatie).

41. De tijdelijke en permanente alternatieve verblijfplaatsen dienen te voldoen aan de vereisten zoals gesteld in de Kennisdocumenten: 'gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*, Versie 1.0, juli 2017, van BIJ12'. Zodoende dienen de verblijfplaatsen in ieder geval op drie meter hoogte, met een vrije aanvliegroute en vrije vliegruimte, vrij van predatoren, kunstlicht en verstoring gerealiseerd te worden.

Geldigheid

De ontheffing geldt voor de periode van 1 augustus 2024 tot en met 1 augustus 2027.

Overwegingen

Inhoudsopgave

- A. Onderwerp aanvraag**
- B. Wettelijk kader**
- C. Inhoudelijke beoordeling aanvraag**
- D. Slotoverwegingen**
- E. Procedure en samenhangende besluiten**
- F. Kennisgeving**

A. Onderwerp aanvraag

Stichting Woningcorporatie Het Gooi en Omstreken is voornemens om renovatiewerkzaamheden uit te voeren aan rijwoningen (bouwjaar 1974) in het complex 202 binnen de Hilversumse Meent te Hilversum. Het complex 202 omvat de volgende adressen:

- Biezenmeent 1, 3, 5 t/m 7, 13, 17 t/m 19, 21, 23 t/m 28, 30, 31, 34 t/m 39, 41, 43, 44, 46 t/m 48, 52, 54, 56 t/m 62, 66;
- Pluimenmeent 2, 3, 7, 9 t/m 11, 13, 16 t/m 31, 33 t/m 36, 38 t/m 41, 43, 44, 46 t/m 48;
- Lissenmeent 4, 6, 7, 9, 10, 12 t/m 15, 18, 19, 27, 28, 30, 33 t/m 35, 37 t/m 45, 48 t/m 50;
- Zeggenmeent 1a, 2 t/m 8, 11, 12, 14, 15, 17, 23, 26, 28 t/m 29.

Alle overige woningen binnen het plangebied betreffen particuliere woningen.

De woningen zijn opgetrokken uit baksteen met een luchtsponw die toegankelijk is via open stootvoegen. De luchtsponw van de corporatiewoningen is in het verleden na geïsoleerd met minerale wol. De werkzaamheden voor dit project bestaan uit het vervangen van dakpannen (incl. panlatten), dakdoorvoeren, dakgoten, hemelwaterafvoeren en oude dakramen. Daarnaast zal de brandveiligheid van bouwmuren ter plaatse verbeterd worden en zullen dakoverstekken verstevigd worden.

In het plangebied zijn in totaal 89 nestplaatsen van de huismus en 23 nestplaatsen van de gierzwaluw waargenomen. Daarnaast zijn binnen het plangebied tien vaste rust- en verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis aangetroffen. Het gaat om drie zomerverblijfplaatsen en zeven paarverblijfplaatsen.

Met de uit te voeren werkzaamheden worden de verblijfplaatsen weggenomen.

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de huismus, gierzwaluw en de gewone dwergvleermuis te beperken, worden maatregelen voorgesteld. Het betreffen maatregelen die zien op de beschikbaarheid van tijdelijke en permanente alternatieve nest- en verblijfplaatsen in de directe omgeving van de te renoveren woningen, als ook het voorafgaand ongeschikt maken van de nesten en verblijfplaatsen buiten de meest kwetsbare periode van de huismus en de gierzwaluw, maar binnen het actieve seizoen van de gewone dwergvleermuis.

De werkzaamheden worden uitgevoerd aan woningen in het bezit van Stichting Woningcorporatie Het Gooi en Vechtstreken en meerdere particuliere woningen. Bij de beoordeling van de aanvraag zijn wij ervan uitgegaan dat alle woningeigenaren akkoord gaan met de voorgestelde werkwijze.

Echter, ondanks alle maatregelen kunt u niet voorkomen dat verbodsbepalingen van de Wnb worden overtreden. Om die reden wordt voor bovenstaande werkzaamheden ontheffing gevraagd van de Wnb.

B. Wettelijk kader

Soorten van de Vogelrichtlijn

De huismus en de gierzwaluw zijn beschermde vogelsoorten als bedoeld in artikel 1 van de Europese Vogelrichtlijn. De richtlijn ziet op de bescherming van individuele vogels, hun eieren, hun nesten en hun leefgebieden. Op grond van artikel 3.1 van de Wnb is het verboden van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn:

- opzettelijk te doden of te vangen (artikel 3.1, lid 1);
- opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen (artikel 3.1, lid 2);
- eieren van vogels te rapen en deze onder zich te hebben (artikel 3.1, lid 3);
- opzettelijk te storen (artikel 3.1, lid 4).

Het verbod, bedoeld in artikel 3.1, vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Op grond van artikel 3.3 van de Wnb kunnen Gedeputeerde Staten ontheffing verlenen van verboden als bedoeld in artikel 3.1 of artikel 3.2, zesde lid, ten aanzien van vogels van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van hun nesten, rustplaatsen of eieren. Een ontheffing wordt uitsluitend verleend, indien er geen andere bevredigende oplossing bestaat, dat er niet bij of krachtens enig ander artikel van deze wet vrijstelling is of kan worden verleend, de maatregelen niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort, en zij nodig is op grond van een in de wet genoemd belang. Te weten:

- in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
- in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
- ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
- ter bescherming van flora of fauna;
- voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt, of
- om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan.

Het nest van een vogel is de plaats of ruimte die een vogel gebruikt voor het leggen en uitbroeden van de eieren en, voor zover het geen nestvlieders betreft, het grootbrengen van de jongen. In de context van artikel 3.1, tweede lid van de Wnb moet onder nest ook de inhoud en de functionele omgeving daarvan, voor zover het broedsucces van vogels daarvan afhankelijk is, worden begrepen. Daartoe zijn alle activiteiten begrepen die het broedsucces negatief beïnvloeden of teniet doen. Artikel 3.1, tweede lid van de Wnb is gedurende het broedseizoen van toepassing op alle in gebruik zijnde nesten van vogels. De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat een nieuw nest te maken en gebruiken hun nest niet als vaste rust- of verblijfplaats. Dergelijke nesten voor eenmalig gebruik genieten buiten het broedseizoen niet de bescherming van artikel 3.1, tweede lid van de Wnb.

Nesten van de huismus en de gierzwaluw vallen ook buiten het broedseizoen onder de definitie van 'vaste rust- of verblijfplaatsen' in artikel 3.1 lid 2 van de Wnb. Deze nesten zijn daarom, voor zover ze niet permanent verlaten zijn, jaar rond beschermd.

Soorten van de Habitatrichtlijn

De gewone dwergvleermuis is opgenomen in bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn, dieren en plantensoorten van communautair belang die strikt moeten worden beschermd. Op grond van artikel 3.5 van de Wnb is het onder meer verboden in het wild levende dieren van soorten genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn in hun natuurlijk verspreidingsgebied:

- opzettelijk te doden of te vangen (artikel 3.5, lid 1);
- opzettelijk te verstoren (artikel 3.5, lid 2);
- opzettelijk eieren te vernielen of te rapen (artikel 3.5, lid 3);
- voortplantingsplaatsen of rustplaatsen te beschadigen of te vernielen (artikel 3.5, lid 4).

Op grond van artikel 3.8 van de Wnb kunnen Gedeputeerde Staten ontheffing verlenen van verboden als bedoeld in artikel 3.5 of artikel 3.6, tweede lid, ten aanzien van dieren van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van de voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren van daarbij aangewezen soorten. Een ontheffing wordt uitsluitend verleend, indien er geen andere bevredigende oplossing bestaat, dat er niet bij of krachtens enig ander artikel van deze wet vrijstelling is of kan worden verleend, dat er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan, en zij nodig is op grond van een in de wet genoemd belang. Te weten:

- in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
- ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
- in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
- voor onderzoek en onderwijs, reproductie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of
- om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben.

Tot voortplantings- of rustplaatsen als bedoeld in artikel 3.5, lid 4 van de Wnb worden locaties gerekend waarin zich kraamkolonies, paarverblijven, overwinteringsplaatsen en verblijven van groepen mannetjes bevinden, afhankelijk van de soort. Essentiële migratie- en vliegroutes en foerageergebieden die van belang zijn voor de instandhouding van een voortplantings- of rustplaats van de soort op populatieniveau, vallen hier ook onder. Daarnaast vallen ook tijdelijke, seizoensgebonden, verblijfplaatsen (bijvoorbeeld hollen) of standplaatsen die van belang zijn voor de gunstige staat van instandhouding van een soort op populatieniveau hieronder.

C. Inhoudelijke beoordeling aanvraag

Andere bevredigende oplossing

Het project is locatie specifiek. Omdat er enkel sprake is van renovatie en niet van nieuwbouw. Alternatieve locaties zijn naar uw oordeel om deze reden niet aan de orde voor dit project. De renovatie omvat uitsluitend de vernieuwing van de daken (zonder isolatie). De nieuwe situatie wordt vrijwel gelijk als de oude situatie. Een alternatieve inrichting is derhalve niet aan de orde voor dit project.

Het alternatief voor de huidige werkwijze is een gefaseerde uitvoering door nu correctief herstel uit te voeren en over enkele jaren alsnog de dakpannen te vervangen. Hiervoor is niet gekozen om overlast voor bewoners te beperken. Ook de onderhoudskosten vallen bij deze werkwijze hoger uit. Daarbij zorgt dit ook tot twee keer verstoren van vogels en vleermuizen binnen het plangebied.

Ook krijgen de woningen van de particulieren de kans om mee te doen met de ontwikkeling. Voordeel hiervan is dat mitigatie van de hierin aanwezige verblijfplaatsen van vogels en vleermuizen goed geborgd is en dat deze niet op een later moment alsnog verstoord worden indien een particulier de werkzaamheden zelfstandig gaat uitvoeren.

De huidige werkwijze is daarom naar uw oordeel het meest gunstig. De aanwezige voortplantings- en vaste rust- en verblijfplaatsen worden voorafgaand aan de werkzaamheden ongeschikt gemaakt, waardoor doden of verwonden van individuen is uitgesloten. Door het treffen van deze maatregelen wordt voorkomen dat er schadelijke effecten ontstaan op (individuen van) de aangetroffen beschermde soorten. Er zijn in ecologisch opzicht naar uw oordeel geen werkwijzen die gunstiger zijn.

Gezien het grote aantal woningen waar onderhoud nodig is blijft er naar uw oordeel geen ruimte over om te schuiven in de planning. De doorlooptijd is minimaal één heel jaar, waardoor er altijd een periode is die valt binnen het broedseizoen. De werkzaamheden opknippen in twee delen en het broedseizoen ontzien is naar uw oordeel geen optie. Dit is logistiek voor de aannemer zeer onwenselijk en zal tot onnodige kosten leiden. Wel worden de werkzaamheden in de woningen gefaseerd uitgevoerd, waarmee de eerste woningen al vroeg in het proces weer beschikbaar voor vogels en vleermuizen.

Het merendeel van werkzaamheden zal plaats vinden vóór dat het broedseizoen van de gierzwaluw start. De werkzaamheden zullen voor 90% afgerond zijn op het moment dat het broedseizoen van gierzwaluw start. De gierzwaluwen zullen in dit geval direct gebruik maken van de permanente voorzieningen in plaats van de tijdelijke kasten. Er is enkel een kleine overlap eind april/begin mei. Dit is de reden waarom u alle gierzwaluwen volledig mitigeert. Door het relatief groot aantal nestplaatsen van de gierzwaluw die verspreidt zitten over het gehele plangebied (bijna elk woonblok heeft wel een gierzwaluwnest) is het lastig om alle gierzwaluwwoningen buiten het broedseizoen te plannen.

De exacte fasering is op dit moment nog niet bekend. De start van de werkzaamheden is gepland begin 2025, dus het is op dit moment nog te vroeg om de gehele detailplanning paraat te hebben. De detailplanning zal wel in overleg met een ecologisch deskundige worden gemaakt. Er wordt gewerkt met één bouwstroom, waarbij er 4-6 woonblokken tegelijk in de steigers staan en er dus in een 'treintje' gewerkt wordt. Bij het opstellen van de detailplanning wordt er rekening gehouden met de kritische perioden van de aanwezige soorten. Mogelijk dat bepaalde blokken (bijvoorbeeld met de gierzwaluw) voorrang krijgen zodat deze blokken gereed zijn voordat de gierzwaluwen terugkomen in Nederland voor hun broedseizoen.

Met het bovenstaande heeft u naar uw oordeel onderbouwd dat er geen andere bevredigende oplossing is voor de geplande werkzaamheden. Wij stemmen in met de door u gegeven onderbouwing van de afwezigheid van andere bevredigende oplossingen.

Belang van de ingreep

U heeft ontheffing van verbodsbepalingen aangevraagd op grond van de belangen:

- in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid.
- in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

De dakpannen op de complexen binnen het plangebied zijn aan het einde van hun levensduur. De conditie van diverse dak details is matig tot slecht. Daarnaast zijn gebreken geconstateerd waardoor inwatering kan plaatsvinden, zoals breuk en perforaties. Deze lekkages zorgen voor een vochtig binnenklimaat waardoor er schimmelvorming op kan treden. Het binnenklimaat van de woningen is derhalve verslechterd en dat kan negatieve effecten hebben op de volksgezondheid.

Mensen kunnen gezondheidsproblemen krijgen van vocht in de woning. Blootstelling aan vochtige woonomstandigheden of schimmel geeft een verhoogd risico op het ontstaan van astma, verergering van astma, luchtwegklachten en luchtweginfecties. Ook kunnen schimmels een rol spelen bij gezondheidsklachten. Schimmels kunnen bij mensen die daarvoor gevoelig zijn, een verergering van luchtwegklachten of allergische reacties veroorzaken. Naast gezondheidseffecten van wonen in een vochtig huis, kunnen er ook gezondheidseffecten ontstaan door het wonen in een huis met een lage luchtvochtigheid. Vochtproblemen ontstaan in een woning wanneer vochtige lucht door onvoldoende ventilatie blijft hangen.

Door renovatiewerkzaamheden aan de daken worden alle genoemde tekortkomingen grondig en bij de bron aangepakt en is er na de werkzaamheden geen risico meer dat de gezondheid van de bewoners in gevaar zal komen.

Het vervangen van de dakpannen en dakgoten betreft noodzakelijk regulier onderhoud. De dakpannen en toebehoren zijn na ruim 45 jaar aan het einde van hun levensduur. De dakgoten zijn binnen enkele jaren aan vervanging toe. Om de woningen in een goede kwaliteit te houden worden de gebreken tijdig aangepakt, om grootschaliger onderhoud in de toekomst te voorkomen. Op deze manier kunnen de woningen weer voor lange termijn geëxploiteerd worden. Dit past binnen het beleid van Stichting Woningcorporatie Het Gooi en Omstreken om te zorgen voor voldoende, betaalbare en kwalitatief goede woningen voor lage (en midden-) inkomens.

Gelet op het voorgaande zijn wij van oordeel dat het voornoemde belang voldoende onderbouwd is.

Staat van instandhouding

Huismus

De landelijke staat van instandhouding van de huismus is door Sovon als matig ongunstig beoordeeld³. De provinciale trend in Noord-Holland laat een sterke afname in de periode 1990-2016 zien, maar een matige toename in de periode 2007-2016⁴. Uit de verspreidingsgegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) en de uitgevoerde inventarisatie blijkt dat de huismus ook in de omgeving van het plangebied voorkomt. In het plangebied zijn in totaal 89 nestplaatsen van de huismus waargenomen.

In de Hilversumse Meent zijn vele waarnemingen gedaan van de huismus, deze zijn evenredig verspreid over de wijk. Dit laat naar uw oordeel zien dat de gehele Hilversumse Meent geschikt is voor bewoning van de huismus en deze hier ook veelvuldig aanwezig is. Overige data van Ecoresult B.V., bijvoorbeeld de onderzoeksresultaten van het naastliggende complex 207, bevestigen dat de huismus veelvuldig van de bebouwing gebruik maakt. De nesten van de huismus in het plangebied zijn onderdeel van een veel grotere lokale populatie de huismussen in de Hilversumse Meent. Deze gegevens laten zien dat er een stabiele populatie van de huismus in de omgeving van het plangebied aanwezig is, en kan de staat van instandhouding, in lijn met de regio naar uw oordeel worden beoordeeld als gunstig.

De lokale staat van instandhouding van de huismus zal daarom naar uw oordeel niet negatief worden beïnvloed als gevolg van de werkzaamheden.

Gierzwaluw

De landelijke staat van instandhouding van de gierzwaluw als broedvogel is door Sovon als gunstig beoordeeld⁵. Landelijk is zowel in de periode 1990-2016 als 2007-2016 een matige afname in de trend van de gierzwaluw te zien⁶. Uit de verspreidingsgegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) blijkt dat de gierzwaluw ook in de omgeving van het plangebied vrij algemeen voorkomt. In het plangebied zijn in totaal 23 nestplaatsen van de gierzwaluw waargenomen.

De NDFF laat zien dat er in de afgelopen 5 jaar in verschillende wijken verspreid door de Hilversumse Meent waarnemingen van de gierzwaluw gedaan. Mogelijk is er sprake van een waarnemerseffect en zijn er meer woningen geschikt dan geïmpliceerd worden door de NDFF (door de gehele Hilversumse Meent is een zeer vergelijkbare stijl woningen met dakpannen daken aanwezig). De overige gegevens van Ecoresult B.V. laten aanvullend ook zien dat onder andere complex 207 ook veelvuldig gebruikt wordt door de gierzwaluw. Voor de lokale staat van instandhouding is het aannemelijk dat de nesten van de gierzwaluw in het plangebied onderdeel zijn van een grotere populatie gierzwaluwen in de omgeving. Deze gegevens laten zien dat er een stabiele populatie gierzwaluw in de omgeving van het plangebied aanwezig is, en kan de staat van instandhouding, in lijn met de regio worden beoordeeld als gunstig. De lokale staat van instandhouding van de gierzwaluw zal daarom niet negatief worden beïnvloed als gevolg van de werkzaamheden.

³ <https://www.sovon.nl/nl/soort/15910>

⁴ Broedvogeltrends, Netwerk Ecologische Monitoring, Sovon, Provincies & CBS. Bron: <https://www.sovon.nl/nl/content/broedvogeltrends>

⁵ <https://www.sovon.nl/nl/soort/7950>

⁶ Broedvogeltrends, Netwerk Ecologische Monitoring, Sovon, Provincies & CBS, Bron: <https://www.sovon.nl/nl/content/broedvogeltrends>

Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is in Nederland en in de provincie Noord-Holland een algemeen voorkomende vleermuissoort. De soort wordt vrijwel overal aangetroffen. Ook in de stedelijke omgeving is dit de meest algemene soort⁷. De landelijke staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis is onzeker beoordeeld⁸, waarbij zowel het verspreidingsgebied, de populatie, het leefgebied en het toekomstperspectief als gunstig is beoordeeld⁹. In het plangebied zijn in totaal tien vaste rust- en verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis aangetroffen. Het gaat om drie zomerverblijfplaatsen en zeven paarverblijfplaatsen.

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de soorten tot een minimum te beperken stelt u maatregelen voor zoals beschreven in het bij de aanvraag gevoegde rapport 'Activiteitenplan huismus, gierzwaluw, gewone dwergvleermuis', opgesteld door Ecoresult B.V. van 13 september 2022 en de aanvullende informatie van 10 november 2022.

Ongeschikt maken huidige verblijfplaatsen aangetroffen soorten

Het ongeschikt maken van de bebouwing voor vogels en vleermuizen wordt gedaan door:

- Op elke kopgevel worden 2 exclusion flaps geplaatst (1 op elk schuin deel van het dak). Op deze manier kunnen vleermuizen de verblijfplaatsen wel verlaten maar deze niet meer terug in. Ook gierzwaluwen en huismus hebben hierdoor geen toegang meer tot de verblijfplaats. Overige gaten en spleten op de kopgevel worden dichtgemaakt met weringsborstels of rondschuim.
- Op de lange gevels wordt de opening tot het dakvlak dichtgemaakt met weringsborstels of doek. Hierdoor kunnen de huismussen en vleermuizen niet meer de ruimte onder het dak betreden.
- Open stootvoegen: Op elk afzonderlijk geveldeel met open stootvoegen wordt in overleg met de begeleidend ecoloog 1 exclusion flap geplaatst. Op deze manier kunnen vleermuizen de verblijfplaatsen wel verlaten maar deze niet meer terug in. Overige open stootvoegen worden dichtgemaakt met weringsborstels of rondschuim.
- Nestkasten voor vogels worden tijdelijk verwijderd. Inbouwvleermuiskasten dienen beschikbaar te blijven.
- Overige openingen: De woningen dienen in zijn geheel worden nagekeken op overige gaten of spleten. Deze dienen dichtgemaakt te worden met weringsborstels of rondschuim. Een exclusion flap is in dit geval niet noodzakelijk omdat er op deze plaatsen geen verblijfplaats bekend is.

Tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen

In totaal dienen er respectievelijk 178, 115 en 40 tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen aanwezig te zijn voor de huismus, gierzwaluw en de gewone dwergvleermuis. Hiervoor wordt een deel van de kasten die ten behoeve van complex 207 (libellemeent) zijn geplaatst hergebruikt voor voorliggend project. Voordat dat deze hergebruikt worden zal een broedvogelcontrole plaatsvinden (binnen het broedseizoen) en een vleermuiscontrole worden uitgevoerd (in het actieve seizoen van vleermuizen) om te inventariseren hoeveel kasten er beschikbaar zijn (nadat de gewenningstijd voor de permanente voorzieningen voor complex 207 is verlopen).

Aanvullend zullen er gefaseerd extra kasten opgehangen worden aan de kopgevels van de woningen in het naastliggende complex 207. Deze kasten worden opgehangen na afronding van de werkzaamheden in deze woonblokken als de steigers nog rond de woningen staan. Voor de extra kasten die aan de woningen in complex 207 zijn potentiële plekken aangewezen. Ook zijn er meer potentiële plekken aangegeven dan er waarschijnlijk nodig zijn. Voor het plaatsen van de uiteindelijke kasten zal dit de bouwvolgorde van de uitvoering van complex 207 volgen, en zullen er kasten bij gehangen worden tot het moment dat het voldoende kasten hangen.

⁷ www.vleermuizenindestad.nl/gewone-dwergvleermuis

⁸ [Vogel- en habitatrichtlijnrapportage 2019](#)

⁹ Staat van instandhouding soorten en habitattypen Habitatrichtlijn en trends Vogelrichtlijn, 2007-2012, d.d. 7 december 2017, Compendium voor de Leefomgeving, bron: <https://www.clo.nl/indicatoren/nl1604-svi-nederland>

Permanente maatregelen

De oorspronkelijke nestplaats zal verwijderd worden doordat de daken worden vervangen. Er zal echter gebruik worden gemaakt van gelijk type panlatten en hetzelfde type dakpannen bij de opbouw van het nieuwe dak. Op deze manier wordt feitelijk een exact vergelijkbaar dak gerealiseerd met dezelfde functionaliteit als er oorspronkelijk aanwezig was, alleen met nieuwe materialen.

De verblijfplaatsen van de huismus zullen in de permanente situatie op de volgende manier worden gerealiseerd:

- De dakruimte onder de dakpannen moet bereikbaar zijn via de goot of andere dakopeningen.
- Bij voorkeur worden helemaal geen vogelschroten geplaatst. Indien vogelschroten toegepast dienen te worden, worden deze pas vanaf minimaal de 3e panlat geplaatst. Op die manier is er
- voldoende ruimte om te broeden en om predatie (met name nestroof door kauw) tegen te gaan.
- De gehele lengte (voorzijde en achterzijde) van de gerenoveerde woningen zal beschikbaar worden voor huismus.
- Door een gelijk type dakpan is de afstand tussen de bovenzijde van de dakpannen en de onderliggende panlat gelijk aan de huidige situatie waardoor deze weer geschikt is voor huismus (minimaal 35 mm en maximaal 45 mm).
- Om de isolatielaag van het dak te beschermen zal er gripgaas geplaatst worden.
- Langs de gehele lengte van de langzijde van de gevels zullen weer dakgoten worden gerealiseerd. Vanuit deze dakgoten kunnen de huismussen de ruimte onder het dak betreden.
- De door huismus in gebruik zijnde kasten die voor de werkzaamheden aanwezig waren, en tijdelijk verwijderd zijn worden op de originele plaats teruggehangen.
- De door huismus in gebruik zijnde kasten die voor de werkzaamheden aanwezig waren, en tijdelijk dicht gemaakt waren worden weer open gemaakt.

De verblijfplaatsen van de gierzwaluw zullen in de permanente situatie op de volgende manier worden gerealiseerd:

- De kantpannen/nokvorst op elke kopgevel dienen 3 cm uit te steken zodat er een opening van ten minste 3,0 cm bij 5,5 cm (rechthoekig of ovaal) ontstaat waardoor de gierzwaluw het dakvlak kan binnenkomen.
- Onder het dakvlak dient een ruimte van ten minste 350 cm² groot beschikbaar te zijn (bijvoorbeeld 12 x 30 cm, 17,5 x 20 cm of 15 x 25 cm).
- De hoogte van de verblijfplaats is ten minste 13 cm.
- De invliegopening dient ten minste 5 meter hoog te zijn.
- De door gierzwaluw in gebruik zijnde kasten die voor de werkzaamheden aanwezig waren, en tijdelijk verwijderd zijn worden op de originele plaats teruggehangen.
- De door gierzwaluw in gebruik zijnde kasten die voor de werkzaamheden aanwezig waren, en tijdelijk dicht gemaakt waren worden weer open gemaakt.

De verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis zullen in de permanente situatie worden gerealiseerd door het geschikt maken van de daken:

- Er dient bij alle kantpannen in het plangebied een ruimte van 3 cm gerealiseerd te worden tussen de kantpan en de gevel (op deze manier ook geschikt voor de gierzwaluw). Via deze spleet kunnen de vleermuizen onder het dakvlak (of mogelijk in de aanwezige spouw) komen.
- De ruimte onder het dak dient ten minste minimaal 35 mm en maximaal 45 mm hoog zijn (vergelijkbaar zoals in de oude situatie).

De door u voorgestelde maatregelen zijn voldoende. Ter aanvulling hebben wij extra voorschriften opgenomen. Wanneer de werkzaamheden worden uitgevoerd conform de door u voorgestelde maatregelen en de aanvullende voorschriften wordt voorkomen dat de werkzaamheden afbreuk doen aan het streven de populaties van de gewone dwergvleermuis in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan en leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de huismus en de gierzwaluw.

Zorgplicht

Voor de soorten waarvoor wij u ontheffing verlenen, bent u gehouden aan de in de ontheffing opgenomen voorschriften. Voor alle soorten echter, geldt de zorgplicht ex artikel 1.11 van de Wnb, die van toepassing is op zowel beschermde als onbeschermde dier- en plantensoorten, ongeacht vrijstelling of ontheffing. Op grond hiervan dient u zoveel als redelijkerwijs mogelijk is nadelige gevolgen voor deze soorten te voorkomen.

Gesignaleerde soorten

Wij willen u erop wijzen dat in het bij de aanvraag gevoegde natuurwaardenonderzoek melding wordt gemaakt van de aanwezigheid van de spreeuw in het plangebied. U heeft er echter voor gekozen om voor deze soort geen ontheffing aan te vragen.

Binnen het plangebied zijn ook in totaal 22 nesten van de spreeuw aangetroffen. 17 van deze nesten bevonden zich in corporatiebezit en 5 van deze nesten bevonden zich in particulier bezit. Van alle nesten bevonden 17 nesten zich onder de dakpannen en 5 nesten bevonden zich in inbouwstenen. Voor de kolonie van de spreeuw in complex 202 kan gesteld worden dat een deel van de nestplaatsen gedurende de werkzaamheden niet beschikbaar zal zijn. U geeft aan dat op basis van de werkzaamheden en de planning ongeveer 45% van de werkzaamheden reeds afgerond zal zijn. Verblijfplaatsen in de woningen (nestkasten en daken) zullen alweer volledig beschikbaar zijn voor spreeuw om te kunnen nestelen. Deze locaties kunnen voor een deel de nestbehoefte van spreeuw opvangen. De woningen in het naastgelegen Libellemeent (complex 207) zijn allemaal geschikt voor nesteling van spreeuw. Daarnaast zijn er nog grote aantallen nestkasten voor huismus en gierzwaluw (allemaal met een mitigatiefactor) opgehangen, waar spreeuw in de praktijk ook gebruik van kan maken. Omdat kasten met de bijbehorende mitigatiefactor zijn opgehangen gaat het gebruik van de kasten naar uw oordeel niet ten koste van de nestgelegenheid van huismus en gierzwaluw.

Het plaatsen van extra kasten gericht op spreeuw is voor dit project niet mogelijk. Er is een groot ruimtegebrek voor locaties van kasten. Het eigendom van Stichting Woningcorporatie Het Gooi en Omstreken is reeds voorzien van een combinatie van tijdelijke en permanente huismus, gierzwaluw en vleermuiskasten. Het ophangen van nog meer kasten heeft naar uw oordeel geen toegevoegde waarde meer. Er zijn naar uw oordeel ruim voldoende mogelijkheden in de omgeving die de kolonie van de spreeuw kunnen ondersteunen om te kunnen broeden. Voor dit project wordt daarom de staat van instandhouding van de spreeuw naar uw oordeel niet negatief wordt beïnvloed als gevolg van de werkzaamheden. In dit geval is het aanvragen van een ontheffing voor de spreeuw naar uw oordeel dan ook niet noodzakelijk.

Aanvullend hebben wij in de specifieke voorschriften 25 en 29 van de gierzwaluw opgenomen dat de alternatieve verblijfplaatsen niet voorzien dienen te zijn van een spreeuwenversperring.

Wij willen u er, wellicht ten overvloede, op wijzen dat wanneer u bij uitvoering van de werkzaamheden verbodsbepalingen ten aanzien van deze soort dreigt te overtreden, u de werkzaamheden dient stil te leggen en alsnog ontheffing voor deze soort dient aan te vragen.

Vogels

U dient gedurende de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor de in het plangebied te verwachten vogelsoorten kan dit plaatsvinden door werkzaamheden buiten de broedperiode van aanwezige soorten uit te voeren. Tevens kunnen voorbereidende maatregelen worden getroffen om te voorkomen dat vogels tot broeden kunnen komen binnen het plangebied. Wij wijzen u erop dat voor het broedseizoen geen standaardperiode wordt gehanteerd in het kader van de Wnb. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

D. Slotoverwegingen

Wij wijzen u erop dat als u werkzaamheden inclusief de mitigatie en compensatie niet conform de aanvraag uitvoert, zonder daarvoor een ontheffing of goedkeuring te hebben verkregen, u mogelijk in overtreding bent van de Wnb. Wij kunnen dan door middel van de oplegging van een last onder dwangsom dan wel door middel van bestuursdwang de met de wet strijdige situatie beëindigen. Dit kan in uw geval betekenen dat de werkzaamheden ten behoeve van bovengenoemd project geheel of gedeeltelijk worden stilgelegd totdat weer wordt voldaan aan het bij of krachtens de Wnb bepaalde (dit zijn de bestuursrechtelijke sancties). Ook kunnen strafrechtelijke sancties worden opgelegd.

Verloop termijn ontheffing

Indien blijkt dat de in de ontheffing gestelde termijn niet voldoende is om de werkzaamheden waarop de ontheffing betrekking heeft uit te voeren, dient u, zeker vijf maanden voor het verstrijken van deze termijn een nieuwe aanvraag in te dienen. Dit voorkomt onnodige vertraging van het project.

E. Procedure en samenhangende besluiten

De voorbereiding van deze ontheffing heeft plaatsgevonden overeenkomstig het bepaalde in de Wnb en de daarvoor relevante artikelen van de Algemene wet bestuursrecht. Wij wijzen u erop dat uw aanvraag betrekking heeft op een activiteit waarvoor mogelijk ook op grond van andere wet- en regelgeving een besluit nodig is. Tevens kunnen er overige belemmeringen zijn in het kader van ruimtelijke belangen.

F. Kennisgeving

Dit besluit wordt door ons geplaatst op www.officielebekendmakingen.nl.

Meer informatie

Heeft u nog vragen? Neemt u dan contact op met de heer M. Martens via 088-102 13 00 of Mmartens@odnhn.nl. Wij verzoeken u hierbij het zaaknummer te vermelden.

Hoogachtend,

Gedeputeerde staten van de provincie Noord-Holland,
namens dezen,

E. Langereis

Afdelingsmanager Regulering Leefomgeving
Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN)

- Bijlagen:
- Bijlage 1 Locatie huidige verblijfplaatsen huismus
 - Bijlage 2 Locatie huidige verblijfplaatsen gierzwaluw
 - Bijlage 3 Locatie huidige verblijfplaatsen gewone dwergvleermuis
 - Bijlage 4 Locatie tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen
 - Bijlage 5 Locatie permanente alternatieve verblijfplaatsen

- Kopie aan:
- Afdeling Toezicht en Handhaving OD NHN
 - Ecoresult B.V.

Rechtsbescherming

U en andere belanghebbenden die het niet eens zijn met dit besluit, kunnen binnen 6 weken, gerekend vanaf de dag na datum van verzending van dit besluit, een bezwaarschrift indienen bij gedeputeerde staten van Noord-Holland, ter attentie van de secretaris van de Hoor- en adviescommissie, Postbus 3007, 2001 DA HAARLEM.

Het bezwaarschrift moet in ieder geval het volgende bevatten:

- uw naam, adres, postcode en woonplaats;
- de datum;
- over welk besluit het gaat (u kunt het beste een kopie van dit besluit bijsluiten);
- de redenen waarom u het niet eens bent met het besluit;
- uw handtekening.

U kunt ook digitaal een bezwaarschrift indienen bij gedeputeerde staten van Noord-Holland. Kijkt u daarvoor op: https://www.noord-holland.nl/Loket/Bezwaar_en_klachten. Voor het indienen van een digitaal bezwaarschrift moet u wel beschikken over een elektronische handtekening (DigiD).

Het indienen van een bezwaarschrift schorst de werking van dit besluit niet. Indien onverwijld spoed dit vereist, kunt u de voorzieningenrechter van de Rechtbank Noord-Holland, Sectie bestuursrecht, Postbus 1621, 2003 BR HAARLEM vragen om een voorlopige voorziening te treffen. U kunt het verzoekschrift ook digitaal bij de rechtbank indienen via <http://loket.rechtspraak.nl/bestuursrecht>. Daarvoor moet u wel beschikken over een elektronische handtekening (DigiD). Voor meer informatie verwijzen wij naar www.rechtspraak.nl. Voor de behandeling van het verzoek wordt griffierecht geheven.

De provincie wil bezwaren tegen besluiten graag op informele wijze behandelen. Als uw bezwaar in aanmerking komt voor deze informele behandeling nemen wij op korte termijn telefonisch contact met u op. In verband hiermee verzoeken wij u om in uw bezwaarschrift het telefoonnummer te vermelden waarop u overdag bereikbaar bent. Voor meer informatie over de informele behandeling kunt u telefonisch contact opnemen met provincie Noord-Holland.

Bijlage 1: locatie huidige verblijfplaatsen huismus



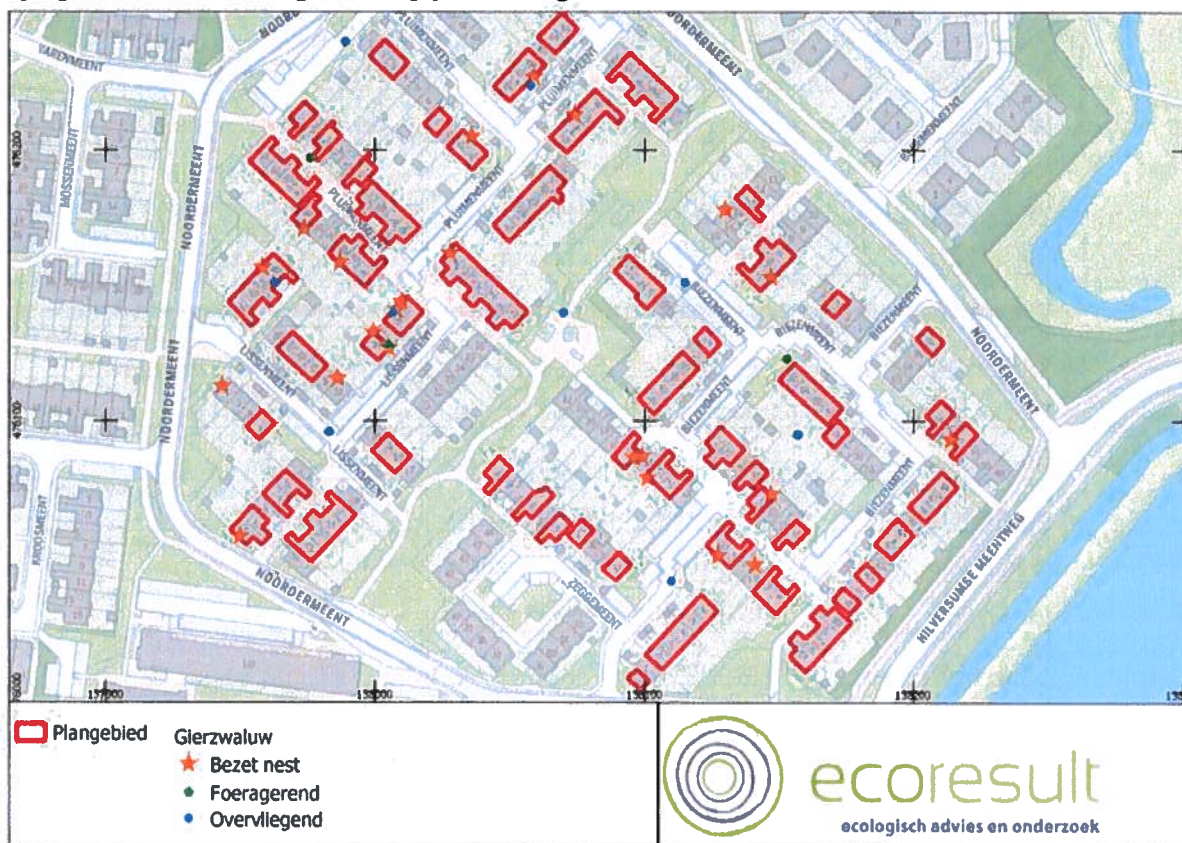
Type verblijfplaats	Locatie/Gevel	Locatie / Opmerkingen
Nestplaats	Pluimenmeent 3-4, achterzijde	Onder dakpan, t.h.v. de Scheiding van beide woningen
Nestplaats	Pluimenmeent 9, voorzijde	Onder dakpan, tussen rechterzijde Raampartij en regenpijp precies in het midden
Nestplaats	Pluimenmeent 9, voorzijde	Onder dakpan, boven midden Raampartij eerste etage
Nestplaats	Pluimenmeent 9, achterzijde	Onder dakpan, midden boven Rechter raam eerste etage
Nestplaats	Pluimenmeent 11, achterzijde	Onder dakpan, linksboven linkse Raampartij eerste etage
Nestplaats	Pluimenmeent 13, achterzijde	Onder dakpan, boven rechter kozijn linker Raampartij eerste etage
Nestplaats	Pluimenmeent 15-16, achterzijde	Onder dakpan, t.h.v. de Scheiding van beide woningen
Nestplaats	Pluimenmeent 16, achterzijde	Onder dakpan, boven linker kozijn rechter Raampartij eerste etage
Nestplaats	Pluimenmeent 17, achterzijde	Onder dakpan, rechtsboven kozijn linker Raampartij eerste etage
Nestplaats	Pluimenmeent 19, voorzijde	Onder dakpan, rechtsboven linker Raam eerste etage
Nestplaats	Pluimenmeent 20, achterzijde	Onder dakpan, boven rechter kozijn Rechter raam eerste etage
Nestplaats	Pluimenmeent 27, achterzijde	Onder dakpan, boven linker kozijn Rechter raam eerste etage
Nestplaats	Pluimenmeent 27, achterzijde	Onder dakpan, boven linker deel linker Raam eerste etage
Nestplaats	Pluimenmeent 28, achterzijde	Onder dakpan, boven rechter kozijn linker Raam eerste etage
Nestplaats	Pluimenmeent 29, achterzijde	Onder dakpan, linksboven linker raam Eerste etage
Nestplaats	Pluimenmeent 29, achterzijde	Onder dakpan, t.h.v. linker deel rechter Raam eerste etage
Nestplaats	Pluimenmeent 30, voorzijde	Onder dakpan, boven rechter kleine raam Eerste etage
Nestplaats	Pluimenmeent 30, achterzijde	Onder dakpan, boven linker kozijn rechter Raam eerste etage
Nestplaats	Pluimenmeent 30, achterzijde	Onder dakpan, boven linker kozijn linker Raam eerste etage
Nestplaats	Pluimenmeent 30, achterzijde	Onder dakpan, precies tussen dakramen Eerste etage
Nestplaats	Pluimenmeent 30, achterzijde	Onder dakpan, boven rechter kozijn rechter Raam eerste etage
Nestplaats	Pluimenmeent 30, achterzijde	Onder dakpan, boven rechtse raam, iets Rechts van de spijl eerste etage
Nestplaats	Pluimenmeent 31, achterzijde	Onder dakpan, midden boven linker Raam eerste etage
Nestplaats	Pluimenmeent 31, achterzijde	Onder dakpan, midden boven rechter Raam eerste etage
Nestplaats	Pluimenmeent 33, achterzijde	Onder dakpan, precies tussen beide ramen eerste etage
Nestplaats	Pluimenmeent 33-34, achterzijde	Onder dakpan, t.h.v. scheiding woningen
Nestplaats	Pluimenmeent 34, achterzijde	Onder dakpan, midden boven rechter Raam eerste etage
Nestplaats	Pluimenmeent 34, achterzijde	Onder dakpan, linksboven linker zijde Rechter raampartij eerste etage
Nestplaats	Pluimenmeent 35, achterzijde	Onder dakpan, boven rechter kozijn Rechter raam eerste etage
Nestplaats	Pluimenmeent 35, achterzijde	Onder dakpan, linksboven linker Raam eerste etage
Nestplaats	Pluimenmeent 36, achterzijde	Onder dakpan, boven linker kozijn linker Raam eerste etage
Nestplaats	Pluimenmeent 36, achterzijde	Onder dakpan, boven rechter kozijn Rechter raam eerste etage
Nestplaats	Pluimenmeent 36, achterzijde	Onder dakpan, boven rechter kozijn Linker raam eerste etage

Tabel 4: Aangetroffen nestplaatsen van huismussen in het plangebied (deel 1/2)

Type verblijfplaats	Locatie/Gevel	Locatie / Opmerkingen
Nestplaats	Pluimenmeent 36, achterzijde	Onder dakpan, precies tussen beide Ramen eerste etage
Nestplaats	Pluimenmeent 36, achterzijde	Onder dakpan, 6 ^o dakpan links van De regenpijp
Nestplaats	Pluimenmeent 36, achterzijde	Onder dakpan, 2 ^o dakpan links van De regenpijp
Nestplaats	Pluimenmeent 36, achterzijde	Onder dakpan, 2 ^o dakpan rechts van De regenpijp
Nestplaats	Pluimenmeent 39, achterzijde	In nestkast, naast rechter raam Eerste etage
Nestplaats	Pluimenmeent 46, voorzijde	Onder dakpan, rechtsboven raam Eerste etage
Nestplaats	Lissenmeent 8-9, voorzijde	Onder dakgoot, rechts van regenpijp In gat betonplaat
Nestplaats	Lissenmeent 19, voorzijde	Onder dakgoot, links van regenpijp In gat betonplaat
Nestplaats	Lissenmeent 33, achterzijde	Onder dakpan, 7 ^o dakpan rechts van De regenpijp
Nestplaats	Lissenmeent 34-35, achterzijde	Onder dakpan, t.h.v. regenpijp scheiding Woningen
Nestplaats	Biezenmeent 3, voorzijde	Onder dakpan, midden boven raam Eerste etage
Nestplaats	Biezenmeent 5, achterzijde	Onder dakgoot, in stootvoeg rechts Tussen betonplaat en baksteen
Nestplaats	Biezenmeent 6-7, achterzijde	Onder dakpan, t.h.v. scheiding woningen
Nestplaats	Biezenmeent 13, achterzijde	Onder dakpan, net voor de scheiding Met nummer 14
Nestplaats	Biezenmeent 18, voorzijde	Onder dakpan, t.h.v. de regenpijp
Nestplaats	Biezenmeent 18, achterzijde	Onder dakpan, rechter raam recht boven Spijl van het raam eerste etage
Nestplaats	Biezenmeent 37-38, achterzijde	Onder dakpan, t.h.v. scheiding woningen
Nestplaats	Biezenmeent 38, achterzijde	Onder dakgoot, boven bakstenen Rechts van regenpijp
Nestplaats	Biezenmeent 39-40, voorzijde	Onder dakgoot, tussen betonbalken t.h.v. scheiding woningen
Nestplaats	Biezenmeent 52, achterzijde	Onder dakpan, net rechts van de Scheiding met nummer 51
Nestplaats	Biezenmeent 52, achterzijde	In nestkast, achterzijde
Nestplaats	Biezenmeent 53-54, achterzijde	Onder dakgoot, in voeg tussen Betonplaten t.h.v. scheiding woningen
Nestplaats	Biezenmeent 60, achterzijde	Onder dakpan, midden boven Ramen eerste etage
Nestplaats	Biezenmeent 61, voorzijde	Onder dakpan, linksboven raam Eerste etage
Nestplaats	Biezenmeent 61, voorzijde	In nestkast, middelste van de 3 kasten
Nestplaats	Biezenmeent 66, voorzijde	In nestkast, voorzijde
Nestplaats	Zeggemeent 5, achterzijde	Onder dakpan, midden boven linker Raam eerste etage
Nestplaats	Zeggemeent 6, voorzijde	Onder dakpan, op de hoek
Nestplaats	Zeggemeent 7, voorzijde	Onder dakpan, t.h.v. de regenpijp
Nestplaats	Zeggemeent 11, achterzijde	Onder dakgoot, in gat bij betonrand Rechterzijde
Nestplaats	Zeggemeent 11, achterzijde	Onder dakpan, rechter zijde linker Raam eerste etage
Nestplaats	Zeggemeent 12, achterzijde	Onder dakgoot, in gat rechts van betonbalk

Tabel 5: Aangetroffen nestplaatsen van huismussen in het plangebied (deel 2/2)

Bijlage 2 Locatie huidige verblijfplaatsen gierzwaluw

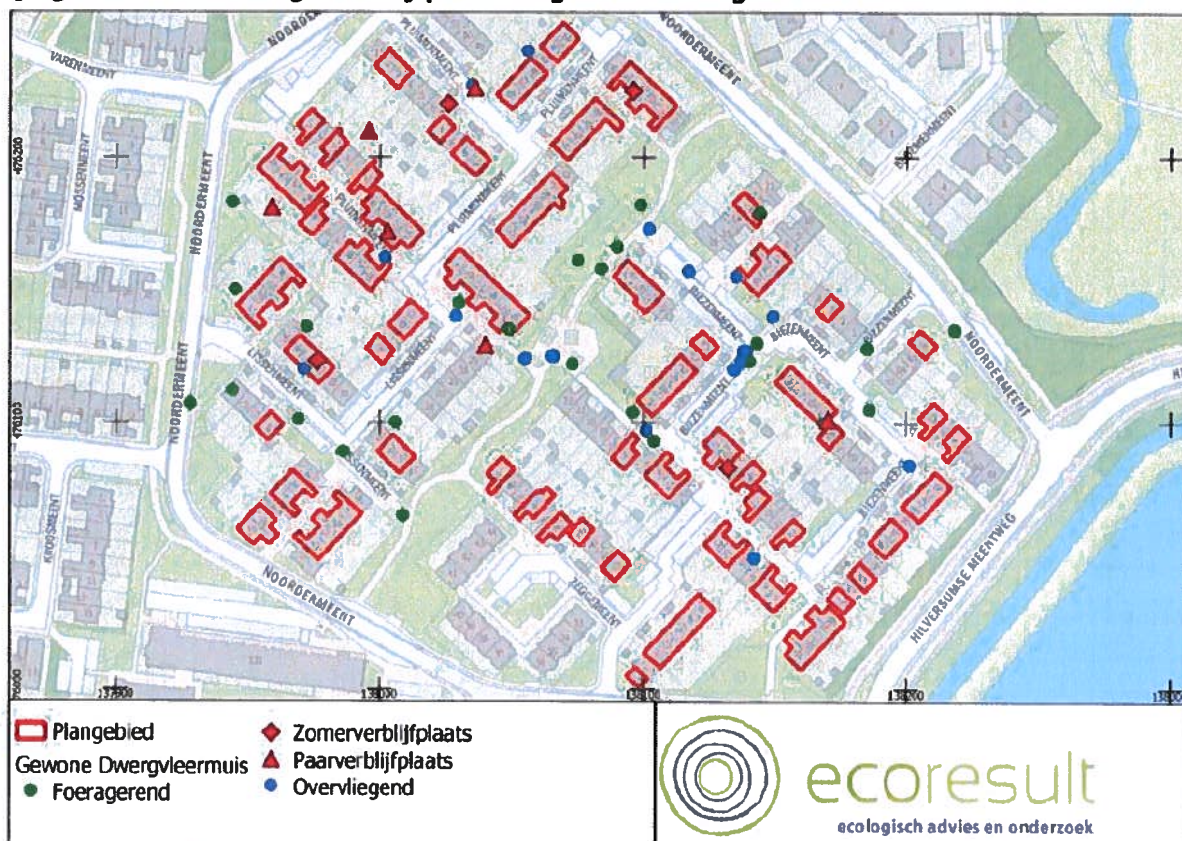


Afbeelding 4: Waarnemingen van gierzwaluwen en waargenomen gedrag.
 Kaartbron: PDOK.

Type verblijfplaats	Locatie/Gevel	Locatie / Opmerkingen
Nestplaats	Pluimenmeent 9, voorzijde	Onder dakgoot, links van de regenpijp Boven stenen tussenstuk
Nestplaats	Pluimenmeent 21, kopse gevel	In nestkast, kopse gevel
Nestplaats	Pluimenmeent 34-35, voorzijde	Onder dakgoot, rechts van de regenpijp Boven stenen tussenstuk t.h.v. scheiding woningen
Nestplaats	Pluimenmeent 47, voorzijde	Onder dakgoot, links van de regenpijp Boven stenen tussenstuk
Nestplaats	Lissenmeent 10, kopse gevel	Onder dakoverstek in de nok
Nestplaats	Lissenmeent 27, achterzijde	Onder dakgoot, links van de regenpijp Boven stenen tussenstuk
Nestplaats	Lissenmeent 27-28, achterzijde	Onder dakgoot, direct boven stenen tussenstuk t.h.v. scheiding woningen
Nestplaats	Lissenmeent 29-30, voorzijde	Onder dakgoot, direct boven stenen tussenstuk t.h.v. scheiding woningen
Nestplaats	Lissenmeent 29-30, achterzijde	Onder dakgoot, in kier t.h.v. scheiding woningen
Nestplaats	Lissenmeent 39-40, achterzijde	Onder dakgoot, rechts naast regenpijp t.h.v. scheiding woningen
Nestplaats	Lissenmeent 45-46, achterzijde	Onder dakgoot, links naast regenpijp t.h.v. scheiding woningen
Nestplaats	Lissenmeent 48-49, achterzijde	Onder dakgoot, bij de regenpijp t.h.v. scheiding woningen
Nestplaats	Biezenmeent 5-6, achterzijde	Onder dakgoot, links van de regenpijp t.h.v. scheiding woningen
Nestplaats	Biezenmeent 31-32, achterzijde	Onder dakgoot, links van de betonrand t.h.v. scheiding woningen
Nestplaats	Biezenmeent 52-53, voorzijde	Onder dakgoot, bij de regenpijp t.h.v. scheiding woningen
Nestplaats	Zeggemeent 12, achterzijde	Onder dakgoot, links van de regenpijp
Nestplaats	Zeggemeent 15-16, achterzijde	Onder dakgoot, in open voeg t.h.v. scheiding woningen
Nestplaats	Zeggemeent 17, kopse gevel	Onder kantpan

Tabel 7: Aangetroffen nestplaatsen van gierzwaluwen in het plangebied.

Bijlage 3 Locatie huidige verblijfplaatsen gewone dwergvleermuis

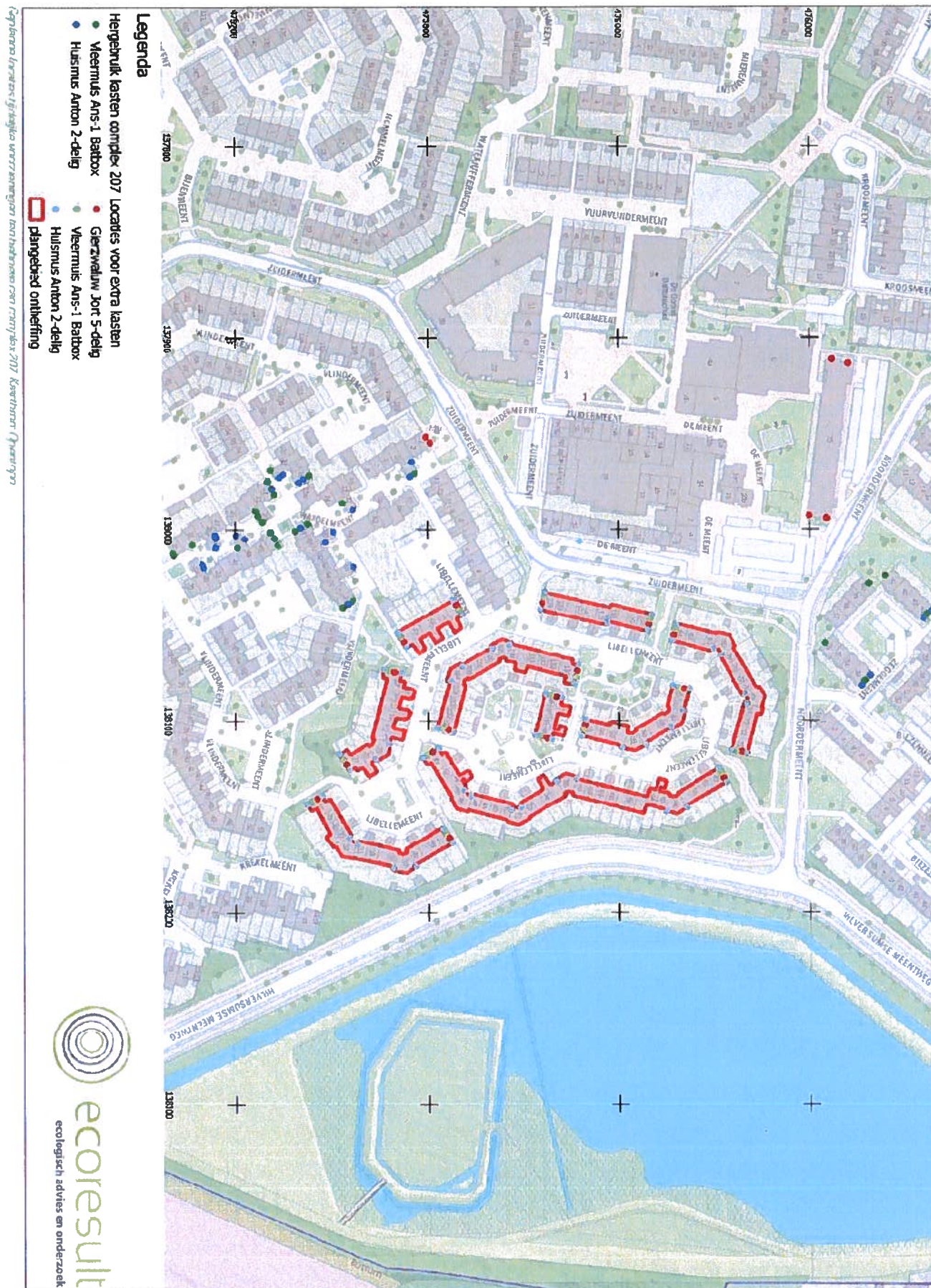


Afbeelding 6: Waarnemingen van gewone dwergvleermuis en waargenomen gedrag. Kaartbron: PDOK.

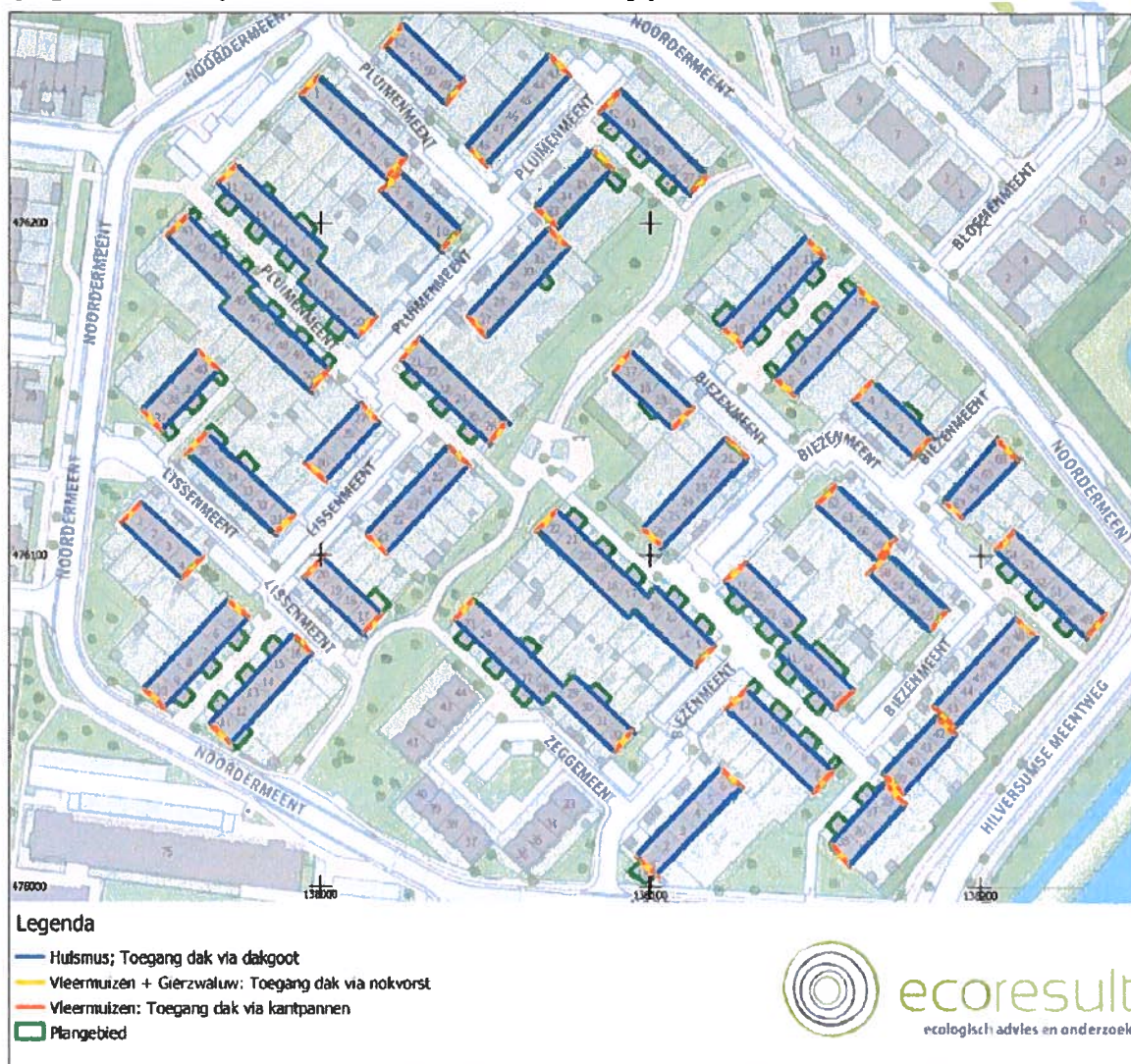
Type verblijfplaats	Locatie/Gevel	Locatie / Opmerkingen
Paarverblijfplaats	Pluimenmeent 4-8, voorzijde	Paarterritorium langs voorgevel Nummer 4 -8
Paarverblijfplaats	Pluimenmeent 11-20, achterzijde	Groot paarterritorium langs achtergevel Nummer 11-20
Paarverblijfplaats	Pluimenmeent 11-20, voorzijde	Groot paarterritorium langs voorgevel Nummer 11-21
Zomerverblijfplaats	Pluimenmeent 40, voorzijde	Uitvliegend vanonder dakgoot t.h.v. Grote slaapkamerraam
Zomerverblijfplaats	Lissenmeent 33, achtergevel	Uitvliegend vanonder dakgoot t.h.v. Middendeel linker ramen
Paarverblijfplaats	Lissenmeent 37-50, achterzijde	Groot paarterritorium langs achtergevels Nummer 37-50
Zomerverblijfplaats	Biezenmeent 28-29, voorzijde	Uitvliegend vanonder dakgoot uit kier Rechts van de regenpijp
Paarverblijfplaats	Biezenmeent 58, voorzijde, Kopse gevel	Onder dakgoot, direct boven stenen tussenstuk t.h.v. scheiding woningen

Tabel 9: Aangekomen verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis in het plangebied.

Bijlage 4 Locatie tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen



Bijlage 5 Locatie permanente alternatieve verblijfplaatsen



Figuur 2: Overzicht permanente voorzieningen, exclusief de reeds aanwezige inbouwkasten die weer beschikbaar komen. Kaartbron: OpenTopo

